

DE SCHAKEL

GC TEN NOEY

TUSSEN MENSEN, GEMEENSCHAPPEN EN CULTUREN

PB-PP1B-6408
BELGIË/N-BELGIQUE

Afgiftekantoor -
Brussel X
Jaargang 51 - NR 1

JANUARI
FEBRUARI
2023

Nederlandstalig tweemaandelijks
tijdschrift voor Sint-Joost-ten-Node,
de Leopoldswijk en de Noordoostrwijk
P3A9140

FOTO: © ANKELIEN KINDEKENS

NIEUWJAAR VUURJAAR?

brusselse
gemeenschaps
centra

- 3** **BINNENSHUIS**
KINDERSPEELWEKEN KROKUS- EN
PAASVAKANTIE
- 4** **BINNENSHUIS**
JEUCD TAKE-OVER CC TN
MI CASA TU CASA
- 5** **OVER DE VLOER**
NONA JOOLS PAUWELS
- 6** **MENSEN VAN SINT-JOOST**
- 7** **SLAM AZIZ +
NIEUWJAARSFEEST
TEN NOEY**
- 8-9** **STADSBEESTJES**
PISSEBEDDEN
- 10-11** **UIT DE TIJD**
COMPAGNIE INTERNATIONALE DES WAGONS-
LITS ET DES GRANDS EXPRESS EUROPÉENS
- 12-13** **AL WAT GROEIT**
KOOPWOEDE
- 14** **DE BIB BELICHT**
SASKIA BOETS EN SOFIE JANSSENS
- 15** **OP DE STOEP**
GEHOORD IN TEN NOEY
- 16** **KALENDER**
COLOFON

MET DE STEUN VAN

GC TEN NOEY MAAKT
DEEL UIT VAN

SAINT-JOSSE
SINT-JOOST

KINDERSPEELWEEKEN KROKUSVAKANTIE

CARNAVAL

Carnaval, dat is: zingen, dansen, gek doen maar vooral: je verkleden en een masker opzetten. Wil jij ook schitteren als een ster op carnaval? Wil je zingen en dansen met je masker op? Tijdens deze workshop doe je dit allemaal. We zoeken leuke carnavalsmuziek, verzinnen een gekke dans en tonen op het einde een kleine show aan mama of papa.

Leeftijd: voor kinderen geboren in 2017 > 2018

Wanneer? Van maandag 20 tot en met vrijdag 24 februari '23

KINDERYOGA & AEROBICS

Iedereen kent vast yoga en aerobics voor volwassenen. Maar wist je dat ook kinderen dat leuk vinden? De oefeningen en bewegingen worden gewoon aangepast aan hun leeftijd en worden zo een speelse vorm. Zo gaan de kinderen aan het relaxen en sporten terwijl het voelt als spelen.

Leeftijd: voor kinderen geboren in 2014 > 2016

Wanneer: Van maandag 20 tot en met vrijdag 24 februari '23

Plaats: sportzaal

KINDERSPEELWEEKEN PAASVAKANTIE

CREATIEF MET KLEI

Tijdens deze speelweek gaan de kinderen op een creatieve manier aan de slag met klei. Ze ontdekken de vele mogelijkheden die de klei biedt. Hoe kan je expressie en structuur aanbrengen in een vormeloze massa klei? De kinderen maken abstracte dingetjes die louter decoratief zijn, maar ze maken ook prachtige stukjes die een verhaal vertellen.

Leeftijd: voor kinderen geboren in 2017 > 2018

Wanneer: Van maandag 3 tot en met vrijdag 7 april '23

SPORTCOCKTAIL

Sportcocktail zit vol activiteiten met een sport- of spelelement. Elke dag ontdekken we verschillende sporten of spelletjes. Noem maar op: ballonnenrace, Chinese muur, Crazy 88, frisbee, lummelen, ninja spel, Siamees voetbal en nog veel meer! Echt een week voor wie wil sporten op een grappige manier.

Leeftijd: voor kinderen geboren in 2014 > 2016

Wanneer? Van maandag 3 tot en met vrijdag 7 april '23

Plaats: sportzaal

3

Prijs: € 60 / Prijs tweede kind: € 50 / Paspertoe kansentarieff: € 15

Opvang: van 08.30 tot 09.00 uur en van 16.00 tot 17.30 uur.

JEUGD TAKE-OVER GC TN

Op vrijdag 2 december kwamen jongeren van Calame en jongeren van Les mam's de l'Espoir samen in Ten Noey. We zijn de avond gestart met een drankje, chips en kennismakingsspelletjes. Daarna werd de groep gesplitst en is er een deel beginnen groenten snijden voor de spaghettisaus. Het koken gebeurde in het Nederlands terwijl er in de grote zaal een animatie gebeurde in het Frans. Terwijl de spaghettisaus aan het koken was hebben de jongeren samen gedanst. Toen de saus klaar was hebben we in alle talen samen gesmuld van onze heel lekkere spaghetti.

De meertalige avond was een succes en is zeker voor herhaling vatbaar.

Het doel van de avond was om elkaar te leren kennen en de kringen van de jongeren te verbreden. Daarnaast ging het er ook over om de jongeren te laten familiariseren met het Nederlands en kennis te maken met Nederlandstaligen. De vraag voor een samenwerking vertrok vanuit Calame vzw, een organisatie die zich inzet op naschoolse begeleiding.

INITIATIEF VOOR JONGEREN

MI CASA TU CASA

Mi casa tu casa ("Mijn huis jouw huis") is een nieuw initiatief waarbij GC Ten Noey haar lokalen open stelt voor jongeren van 10 tot 16 jaar uit Sint-Joost-ten-Node om samen te komen en hun eigen activiteiten te laten plaatsvinden op een veilige en bekende plek in Sint-Joost. Met een korte uitleg over de activiteit, aantal jongeren en een contactpersoon. De reservatie zal bevestigd worden enkel via Ten Noey. Tijdens de activiteit zal er iemand van Ten Noey aanwezig zijn, of een vrijwillige ouder. Na je reservatie krijg je een mail met de regels van het huis die moeten gevolgd worden voor de veiligheid van je kind.

Wanneer: vrijdag van 16.00 tot 22.00 uur (na reservatie)

Prijs: gratis

Hoe reserveren: via mail van de ouders naar tennoey@vgc.be & mohamad.munem@vgc.be of via WhatsApp: 0488 850 513

NONA JOOLS PAUWELS

TEKST EN FOTOWERKING
© ZIGGY VENDEMIA

Pauwels
NAAM

Nona Jools
VOORNAAM

V
GESLACHT

17
LEEFTIJD

37.5
SCHOENMAAT

Laken
GEMEENTE

Herentals, België
LAND VAN OORSPRONG

Nederlands
TAAL VAN HET INTERVIEW

24 november 2022
DATUM

WAT VIND JE ZO LEUK AAN WERKEN MET KINDEREN, NONA JOOLS?

Mensen vergeten dat wel eens, maar kinderen zijn super grappig! Hun vragen zijn voor de hand liggend, maar toch moet ik daar altijd over nadenken. Ze zijn kritisch, maar *judgement free*: ze oordelen niet. Ze stellen vragen als "waarom moet dit zo" en "waarom mag dit wel en dat niet" en dat vind ik juist en normaal. Tegelijkertijd kijken ze naar de *spikes* op mijn armbanden en stellen ze er eventueel vragen over, maar ook niet meer dan dat. Van één van de ouders daarentegen, hoorde ik eens iemand zeggen: "*T'a vu celle là? Elle est déjà habillé pour halloween, cette meuf!*"

WAT VERWACHT JE VAN IEMAND DIE ZICH ONTFERMT OVER JOUW MOGELIJKE KINDEREN?

Het is waar dat sinds ik met kinderen werk daar meer over nadenk. Ik ben enig kind en was vaak thuis en werd naar mijn gevoel overbeschermd. Had je me die vraag vroeger gesteld, dan was mijn antwoord ongetwijfeld: "Ik ga ze los laten!" Ondertussen weet ik wel beter. Meer en meer denk ik: "Mijn kinderen gaan een opvoeding nodig hebben."

WAT IS JOUW LEUKSTE HERINNERING AAN DE TIJD DAT JE HIER ALS KIND KWAM "WOENSEN"?

Die sandwiches met chips die we hier altijd aten vond ik fantastisch en is voor mij een *happy memory*. We gingen toen gewoon hier achter de hoek Turks brood kopen en in Ten Noey deden we daar chips tussen en aten dat met smaak op. Een ware delicatessen! Wat ik ook speciaal vond hier, waren die feesten. Ik vond het hier een beetje "eng", heel anders, maar net dat vond ik speciaal aan deze plek. En die waarzegger tijdens het kinderkerstfeest: *Monsieur Blanc!*

HOE ZIEN JOUW STUDIES EN AMBITIES ER UIT EN VIND JE DAT JE GOED BEZIG BENT?

Toen ik nog klein was dacht ik al aan later. Ik kan me niet inbeelden dat ik niet zou gaan studeren. Maar ik wil een specialisatie, al weet ik nog niet wat. Het middelbaar vind ik te algemeen, maar wel belangrijk. Ach, ik weet niet hoe dat studentenleven er gaat uitzien, maar daar wil ik nog niet over nadenken. Pedagogie? Neen. Niet voor elke dag, daar ben ik niet voor gemaakt denk ik. Wel iets met mensen. Kunst bewonderen is iets wat ik elke dag doe, maar zelf met kunst bezig zijn zie ik niet gebeuren. Ik ben kritisch voor kunstenaars, dus nog kritischer voor mezelf. Als ik kunstenaar zou zijn, zou ik een dichter zijn want ik schrijf graag. Ik denk dat ik vroeger wel een superster had willen zijn, maar om nu zo een selfie te maken met publiek? Nee, liever niet. Zeggen dat het vroeger beter was vind ik een uitspraak van niets en conservatisme leidt volgens mij nergens naar. Het is belangrijk om te onthouden wat is, maar belangrijker om te denken over wat kan zijn.

JOUW STOERE VEST STRAALT MÉÉR PUNK UIT DAN MIJN JAREN 1980 MUZIEKCASSETTES.

Ik ben mijn eindwerk aan het maken over punk! De titel: "Welk effect heeft leeftijd op punk?" Ik heb een paar jaar geleden punk al eens vergeleken met hiphop en was zelf verrast door de vele gelijkenissen. Maar natuurlijk: wat is punk? Die vraag heeft er vaak voor gezorgd dat ik mezelf tegenhield om te kleden hoe ik me wou. Nu niet meer! Ik wilde die vest hebben, het is een echte Diesel en ik ben er blij mee.

AZIZ

We organiseerden op het einde van de zomer 2022 Camping Josée, waarbij we het belangrijk vonden dat het een ontmoetingsplek werd voor de mensen uit de buurt. Een ontmoeting waar we zelf alvast heel blij van werden was die met Aziz. Zowat elke dag was hij present, dansend, spelend of babbelend aan de lange tafel.

Aziz werd 60 jaar geleden geboren in Tanger, Marokko. Op zijn zeven jaar verhuisde hij met zijn ouders naar Brussel. Op de vraag of hij zich Belg voelt of Marokkaan heeft hij snel zijn antwoord klaar: "Ik ben Brusselaar. Dat is het enige waarvan ik weet wat het betekent. Ik weet niet wat het is om Belg te zijn of Marokkaan." Zonder in detail te gaan vertelt hij over zijn jonge jaren in Brussel die niet bepaald rooskleurig waren. "Maar hoe kan het ook anders? Mijn wortels zijn losgetrokken uit mijn geboortegrond en werden hier niet terug geplant. Ik had ze zelf in handen. Ik had geen vaste grond. En de jaren '80 was echt geen gemakkelijke tijd om als jongere van Marokkaanse komaf in Brussel te leven. We werden voortdurend gecontroleerd op straat." Op een gegeven moment hing zijn leven zelfs aan een zijden draadje maar hij is er doorgesparteld. "Eigenlijk ben ik pas daarna echt beginnen leven, op mijn 33ste! Nadat ik de dood in de ogen had gezien ben ik echt van het leven beginnen houden."

Achter de bar van de Cantine hielden we op vraag van Aziz de kroonkurkjes bij om er een collage mee te maken.

Tot nu toe is dat er nog niet van gekomen. Maar hij is wel constant bezig met collages met gekleurde papiersnippers. Zo staat er in zijn appartement een wit doek te wachten op het volgende werk. Hij wil er een soort rondedans op afbeelden waarin hij de bewegingen weergeeft van slammers op het podium. Het beeld zit bijna helemaal in zijn hoofd, alleen weet hij nog niet goed wat er in het midden van de ronde moet komen. "Ik ben autodidact kunstenaar. Ik ging zelf creatief aan de slag toen ik mijn kinderen naar een creatief atelier bracht. Er was ook een atelier voor volwassenen waar

ik begon te experimenteren. Bij het ontwerpen van een beeld gaat het er eigenlijk op dezelfde manier aan toe als wanneer ik schrijf: het beeld of de tekst zitten klaar in mijn hoofd en komen er dan in een keer uit.

Met zijn lange witte baard en gekleed in het wit is Aziz een opvallende verschijning. Hij heeft iets van de archetypische "wijze, oude man" uit verhalen of sprookjes. "Ik weet niet of ik wijs ben, maar ik lees wel veel, religieuze en filosofische boeken. En dat heeft mijn leven gered." Hij noemt zichzelf een niet praktiserende moslim. "De geloofsleer zoals die gepredikt wordt in de moskee vind ik te rigoureuze, te politiek en te negatief. Je komt er niet buiten met een warm en menslievend gevoel, maar met een negatief gevoel." "Het belangrijkste dat ik geleerd heb uit alles wat ik las is: menselijk zijn. En dat is een groot probleem in deze tijd van sociale media. Direct contact van mens tot mens. Mensen leiden een dubbel leven: een echt en een virtueel. En op sociale media lees je minder sentiment (gevoel) dan ressentiment (haat, wrok) Dat is erg problematisch."

Maar Aziz is dus niet alleen maar negatief over de wereld of het leven. Hij is vaste klant in La Poissonnerie in Schaarbeek. Hij vindt er waar hij zelf erg in gelooft: "*L'entr'aide absolue*". Er helemaal zijn voor elkaar, ook al heb je zelf zo goed als niks. Het is een plek waar iedereen zich op haar of zijn gemak voelt, zij of hij er zich vrij voelt. "Je wordt er niet beoordeeld, maar gewoon aanvaard." En welja, Aziz voelde zich ook helemaal thuis op Camping Josée. "Wat een warme ontmoetingsplek was dat! Zo veel kinderen, zo veel gezinnen, zo veel verschillende mensen. Ik had de indruk dat iedereen er zich welkom en op zijn gemak voelde."

Hey, Aziz, bedankt voor dit fijne gesprek, hopelijk volgen er nog meer, maar nog één vraagje: Waar hoop je nog op in dit leven? "Dat ik nog grootvader mag worden, en dat mijn kleinkinderen me nog leren kennen als creatieve en warme mens, zodat ze het later aan hun kinderen kunnen verder vertellen wie ik was."

SLAM DOOR AZIZ

*Je n'étais pas plus haut que trois pommes.
Lorsque je suis arrivé à Bruxelles.
Sous le pont de la gare.
La gare du Midi.
Le temps était gris.*

*Bruxelles terre d'accueil. Bruxelles terre d'asile.
Bruxelles ma ville.*

*Le premier jour de l'école. Je n'avais pas compris Le
professeur. Il parlait français.*

Un langage étranger.

Qui fut vite le mien.

J'ai compris que je n'étais plus dans mon pays.

Mais ici à Bruxelles.

Où je suis un étranger.

*Dans un nouveau monde. Avec son temps et sa
culture différents des miens.*

*Bruxelles terre d'accueil. Bruxelles terre d'asile.
Bruxelles ma ville.*

Plus de cinquante ans ont passé.

je suis toujours à Bruxelles. Où j'ai fait ma vie.

J'ai acquis plusieurs cultures.

Les unes sont aussi riches Que les autres.

Et j'en suis satisfait.

Le temps lui est souvent même très souvent gris.

*Bruxelles terre d'accueil. Bruxelles terre d'asile.
Bruxelles ma ville.*

*Il y a longtemps déjà que rien ne m'est plus étranger.
Car je suis un maroco-bruxellois.*

Un ket de Bruxelles.

Un zinneke maghrébin.

*Bruxelles terre d'accueil Bruxelles terre d'asile
Bruxelles ma ville.*

*Bruxelles terre d'accueil Bruxelles terre d'asile
Bruxelles ma ville.*

Fotograaf onbekend, ca. 1965. Nationaal Verbond van Frituristen (NaVeFri), collectie Carine Dobbelaere.

JOSÉE VIERT HET NIEUWE JAAR!

En dat doet ze samen, ensemble met u allen, in Cantine Josée. Welkom voor een rechttoe rechtaan nieuwjaarsfeest.

De Cantine zal al vroeg open zijn, onmiddellijk na werk of school. De kinderen kunnen zich al uitleven op de verkeersvrije straat (het gaat koud en droog zijn). Om 18u gaat het frietkot open. Frietjes voor iedereen!

Om 20.30 is het aan yéyéVOLLEgag én aan u. Dit betere balorkest is én live-jukebox én live-karaokemachine. Maak je keuze uit zo'n 200 hits, van 3ème sexe tot Ziggy Stardust en zing mee. De dansvloer ligt open. Meedansen kan dus ook.

Cantine Josée

Leuvensesteenweg 54, 1210 Sint-Joost-ten-Node

Organisatie: Lokaal Cultuurbeleid Sint-Joost-ten-Node

PISSEBEDDEN

Iedereen kent het wel: je heft een steen of tegel op in de tuin, op het terras of zelfs in de kelder en daar zijn ze, de pissebedden (Isopoda)! Sommige mensen gruwelen ervan, maar het is toch fascinerend? Overal is er leven te vinden, zelfs onder een steen...

■ TEKST © LIESELOTTE VERVOORT

Landpissebedden behoren tot de orde van de kreeftachtigen en hebben zo'n 250 miljoen jaar geleden de zee verlaten. Ze hebben vochtige plekken nodig om te overleven. Dat komt omdat ze hun kieuwen hebben behouden, deze moeten vochtig blijven omdat ze anders niet in staat zijn zuurstof op te nemen. Droogt hun omgeving uit door blootstelling aan zonlicht dan sterven de pissebedden, vandaar dat ze zo snel onder een andere steen of tegelvluchten zodra hun woonplaats wordt verstoord. Ze willen zo snel mogelijk naar een donkere, vochtige omgeving.

LEVENSWIJZE

De diertjes leven altijd in groep en zitten gezellig tegen elkaar aan omdat ze ook op deze manier minder snel uitdrogen. De vrouwtjes leggen hun eitjes in een buidel die ze onderaan hun lichaam dragen. De jongen blijven dan een tijdje in die buidel tot ze een aantal keer verveld zijn en zelfstandig kunnen leven.

Pissebedden herkennen de leden van hun groep aan de geur. Ze hebben een ammoniak -en waterdoorlatend pantser waardoor ze voortdurend transpireren. Aangezien op die manier alle vloeibare afvalstoffen het lichaam verlaten hoeft de pissebed dus nooit te plassen! Hoe komt het beestje dan aan die naam?

DE NAAM "PISSEBED"

De naam komt uit het volksgeloof, vroeger dacht men dat pissebedden in bed leggen een remedie was tegen bedplassen. Ook werden gemalen pissebedden als "medicijn" ingenomen tegen allerlei plasproblemen. Of deze "remedies" ook het gewenste effect hadden is nog maar de vraag...

BODEMLEVEN OP DE RODE LIJST

Pissebedden behoren samen met regenwormen, miljoenpoten en nog vele andere kleine diertjes tot onze bodemfauna. Ze bevinden zich vaak met duizenden op één vierkante meter.

De pissebedden zoals we ze nu kennen waren hier al voordat de dinosaurïërs onze streken onveilig maakten en leefden hier al heel lang voor er sprake was van zoogdieren of de eerste mens. Het oudste fossiel van een landpissebed in Europa is gevonden in Nederland en zou rond de 248 miljoen jaar oud zijn.

Een rijk bodemleven is cruciaal voor alle biodiversiteit op Aarde. Er werd tot nu toe te weinig gekeken naar de bodemfauna als essentieel voor de gezondheid van bovengrondse ecosystemen.

Dankzij Spinicornis, de pissebeddenwerkgroep is er een grondige inventaris en ook een rode lijst voor de bedreigde soorten pissebedden opgesteld.

Het blijkt dat meer dan 1 op de 4 van de 34 soorten in België bedreigd zijn. Slecht nieuws is dat sommige soorten die in de duinen of in bosgebieden leefden de laatste 30 jaar reeds voorgoed verdwenen zijn. (bron : Natuurpunt)

DE GROOTSTE BOOSDOENERS

Dat zijn pesticiden, toenemende droogte, verstoring en het verdwijnen van natuur, zoals duingebieden en oude bossen. Vooral deze oude bossen hebben een enorm rijk bodemleven dat het resultaat is van duizenden jaren evolutie. Daarom is het ook zo belangrijk dat deze bossen beter beschermd worden. Het is absurd dat men denkt deze eeuwenoude ecosystemen te kunnen vervangen door nieuw aangeplante bossen aangezien deze nieuw aangeplante gebieden honderden jaren nodig zullen

hebben vooraleer er van een gelijkaardige rijkdom aan bodemleven sprake kan zijn. Het risico bestaat ook dat als deze oude bossen zouden verdwijnen, het merendeel van hun kwetsbare bodemleven eveneens uitsterft, en dat heeft een impact op ons allemaal. Hoe minder bodemfauna er is, hoe minder voedsel in die bodem aangezien deze diertjes alle dorre bladeren, plantenresten, kadavers... omzetten in essentiële voedingsstoffen die cruciaal zijn voor de groei en de voedingswaarde van planten, voor het hele ecosysteem en dus ook voor ons!

VERARMING VAN DE BODEM

Die is nu al problematisch omdat onze landbouwgewassen veel minder vitamines en mineralen bevatten dan enkele tientallen jaren geleden. Vele mensen hebben een tekort aan magnesium of andere

mineralen en eten nochtans voldoende fruit en groenten... Het is dus hoog tijd dat er meer aandacht besteed wordt aan die kleine, essentiële diertjes die onze bodem bevolken. Denk hieraan als je nog eens pissebedden en duizendpoten van onder een tegel ziet vluchten, ze zijn van cruciaal belang voor het leven op onze planeet!

We kunnen beginnen met onze tuin en deze diertjes helpen door stenen of oude tegels op de grond te leggen, liefst in de schaduw waar het vochtig blijft. Ook slordige hoekjes met dorre bladeren, takken en plantenresten zullen bodemleven aantrekken.

COMPAGNIE INTERNATIONALE DES WAGONS-LITS ET DES GRANDS EXPRESS EUROPEENS (CIWL)

Wie langs de Clovislaan 51-53 wandelt zal er een neoclassicistisch kantoorgebouw ontdekken, van architect Emile Deligne. Het gebouw dateert uit 1908. Hier vestigde zich de “*Compagnie Internationale des Wagons-Lits et des Grands Express européens*”. De benaming werd in de gevel gegraveerd tussen de eerste en tweede verdieping. Een maatschappij van luxeslaaptreinen op wereldvlak met geschiedenis. Aan de straatzijde bevinden zich acht traveeën en drie bouwlagen onder een mansardedak. In 1931 ontwierp Deligne een bijgebouw aan de straatzijde, rechts van het hoofdgebouw. In de loop van de jaren 1970 – 1980 werden de interieurs meermaals gewijzigd. In 1991 werd de Compagnie des Wagons-Lits, met hoofdzetel aan de Clovislaan 51-53, verkocht aan de Accor- groep, die nu rechtstreeks de hotels van het bedrijf beheert, dat dus Frans werd.

■ TEKST: © JOS LAPORTE

GEORGES NAGELMACKERS

Georges Lambert Casimir Nagelmackers werd geboren te Luik op 24 juni 1845, als zoon van bankier Edmond Charles Joseph Nagelmackers (1820-1892) en Eugénie Jeanne Orban (1823-1894). Hij was een telg uit een steenrijke familie. Zijn betovergrootvader richtte in 1747 de eerste Belgische bank op. Deze bank hield het uit als onafhankelijke bank tot 2001, toen deze werd opgekocht door Delta Lloyd. Zijn grootvader Gérard Nagelmackers was bankier, maar ook een zeer belangrijk politicus en lid van het Nationaal Congres.

Er werd verwacht dat Georges zijn vader als bankier zou opvolgen, maar de bankzaken interesseerden hem niet. De jonge Georges studeerde voor burgerlijk ingenieur aan de universiteit van Luik. Op 22 jarige leeftijd werd hij verliefd op zijn nicht, die aanzienlijk ouder was. Dit zinde de ouders niet. Daarom stuurde zijn vader zijn zoon naar Amerika om hem er op andere gedachten te brengen. Op 14 december 1867 ging Georges in Antwerpen aan boord van de pakketboot. Gedurende zes maanden reisde hij

door de verschillende staten, waarbij hij zich meestal per trein verplaatste, soms aan boord van de sleeping cars die George Pullman kort voordien in het leven had geroepen. Deze treinen waren een eerste poging voor slaapcomfort voor reizigers: op de bedden waren er geen lakens, het licht werkte niet altijd en de slaapruides werden gescheiden door een gordijn.

Voormalige hoofdzetel van CIWL

Georges is zo onder de indruk van de slaaptreinen van Georges Pullman dat hij besloot om ook een netwerk van slaaprijtuigen op te zetten in Europa met een veel hoger en luxueus comfort. In Europa waren de eenvoudige reizigersrijtuigen niet veel meer dan het interieur van een postkoets, zonder comfort.

TERUG IN BELGIE

Na zijn Amerikaans uitstapje werd Georges medeverantwoordelijke in enkele familiebedrijven in de kolen- en metaalindustrie en werd directeur van de hoogovens. Hij werd hier een ware zakenman en industrieel. In 1876 richt hij de “*Société industrielle pour l’exploitation des fours à coke de Tilleur*” op, dat later zal opgenomen worden door de “*S.A. des Acieries d’Angleur*”, waarvan hij bestuurder was van 1878 tot 1904. Wij vinden hem verder terug als bestuurder van andere staal- en spoorwegexploitatiebedrijven in het Groothertogdom Luxemburg, Frankrijk, Duitsland en het Ottomaanse Rijk.

Georges Nagelmackers (1845-1905)

De ondertekenaars van de wapenstilstand in 1918 voor de wagon van CIWL

De Oriënt-Express, Train World Schaarbeek - © Danny Migalski, Isopix

DE START

De luxueuze slaaptreinen, met een hoger comfort dan die van Pullman, bleven in zijn hoofd steken. Hij zette zijn geesteskind op papier en op 20 april 1870 verscheen zijn brochure van 30 pagina's, getiteld: "Projet d'installation de wagon-lits sur les chemins de fer du continent".

Hij kreeg tegenwind van zijn familie, die hem zijn financiële middelen ontnamen. Maar ook de spoorwegmaatschappijen en regeringen zagen dit niet zitten. De Frans-Duitse oorlog van 1870 zorgde er voor dat zijn project niet de verdiende aandacht kreeg.

DE OPRICHTING VAN DE COMPAGNIE INTERNATIONALE DES WAGONS-LITS (CIWL)

Uiteindelijk werd de familie Nagelmackers overtuigd van het project van Georges en kwam met financiering over de brug. Op 1 oktober 1872 werd de Compagnie Internationale des Wagons-Lits (CIWL) opgericht, maar de familie bleef in de zaak betrokken. Naast Georges werden zijn neef Octave en twee ooms bankiers Ernest en Jules Nagelmackers beheerders. Nog in hetzelfde jaar liet Georges zijn eerste rijtuigen bouwen in Oostenrijk. Hij koos voor slaaprijtuigen met compartimenten en bijhorende toiletten. Hierdoor was de privacy van de reizigers gegarandeerd. In 1872 werd een eerste proefrit gemaakt tussen Parijs en Wenen. Georges Nagelmackers ging in zee met William Mann, die voorzitter werd en zorgde voor het kapitaal en de octrooien. In de zomer van 1875 nam Mann ontslag, waardoor Nagelmackers de vrije hand kreeg. Op 4 december 1876 werd door hem te Brussel een nieuwe maatschappij heropgericht: Compagnie Internationale des Wagons-Lits. Het voorzetsel veranderde van de in des, met als doel om het enige slaapwagenbedrijf van Europa te worden. De CIWL nam 53 slaaprijtuigen en 22 contracten over van Mann, in verband met lijnen in België, Duitsland, Frankrijk, Hongarije en Roemenië. Georges Nagelmackers kreeg de steun van koning Leopold II, die zelfs aandeelhouder

werd, en bijzonder geïnteresseerd was in zijn projecten, vooral in de Oriënt Express.

ORIENT-EXPRESS

De ware legende werd geboren op 4 oktober 1883. Een locomotief, twee slaaprijtuigen, een restauratiewagen en twee bagagerijtuigen vertrokken naar

Constantinopel. Een afstand van 3.000 km! En om de reizigers na aankomst dezelfde luxe te garanderen, richtte Georges Nagelmackers de Compagnie Internationale des Grands Hôtels op, waar het Pera Palace in Istanbul deel van uitmaakt.

Hetzelfde jaar begon de CIWL een lijn Calais-Nice-Rome, vooral voor Engelse toeristen, die in 1889 opgesplitst werd in enerzijds de Rome Express en anderzijds de Calais-Méditerranée Express (later bekend als de Train Bleu). Het was het begin van een succesvol spoorwegimperium.

RESTAURATIE-WAGON VAN 11 NOVEMBER 1918

Op 11 november 1918 werd te Compiègne de wapenstilstand van de Eerste Wereldoorlog ondertekend tussen Duitsland en Frankrijk. Dit gebeurde in een restaurantie-wagon van de CIWL, met nummer 2419 D. Toen in 1940 Frankrijk capituleerde werd de capitulatie-akte in dezelfde wagon ondertekend. Later vervoerden de Duitsers de wagon, als trofee naar Berlijn, waar op het einde van de oorlog, in opdracht van de SS de wagon in brand werd gestoken.

OLYMPISCH KAMPIOEN (1900)

Georges Nagelmackers nam deel aan de Olympische Zomerspelen van 1900, waar hij deelnam aan de vierspan voor paardrijden. Hij won goud met één van zijn twee teams. Georges Nagelmackers overleed op 60 jarige leeftijd, afgeleefd in zijn kasteel van Villepreux nabij Versailles, op 10 augustus 1905. Zijn uitvaart werd een ware toeloop. Hij werd begraven in het domein van de familie in Angleur.

Jos LAPORTE

GERAADPLEEGDE BRONNEN:

- Cathérine WALRAVENS, Compagnie Internationale des Wagons-Lits, NMBS, oktober 2021, 8 pagina's.
- Cathérine WALRAVENS, Georges Nagelmackers, NMBS, september, 2019, 7 pagina's.
- Compagnie Internationale des Wagons-Lits. (Wikipedia).
- Georges Nagelmackers. (Wikipedia)
- Georges Nagelmackers, de uitvinder van de luxetreinen.

VOLGENDE MAAL: Toen de Sint-Joostkerk nog een kerkhof had.

KOOP

■ **Ziezo, een spiksplinternieuw jaar stond voor de deur en nu het eindejaarsfeestgedruis is verstomd, kunnen we het binnen laten. Alweer hongerig grijp ik deze gelegenheid aan om alvast dit stuk van de al wat groeit-taart van 2023 aan te snijden met een aantal bedenkingen, mijmeringen en vooral ook vragen waarop u mij uiteraard ook altijd van weerwoord mag dienen.**

TEKST © KATJE VAN HEWELRUCK

Wat ik me afvraag:

Heeft u voor al uw dierbaren het gepaste geschenk gevonden?

Zou het kunnen dat u misschien gewoon in huis had liggen wat u zo graag wilde geven? Wist u dat er bij de doorsnee Westerse mens rond de 10 000 spullen thuis stof liggen te vergaren die hij/zij niet meer gebruikt en dus ook niet meer nodig heeft?

Geef toe, wij, de bewoners van dit deel van de wereldkloot bezitten allemaal oeverloos te veel. Of in elk geval veel meer dan dat waar we gebruik van maken. Voorlopig althans. Al hoor ik tegenwoordig wel regelmatig dat Less more is, nu zou dat alleen nog wat meer in de praktijk mogen worden omgezet.

Vroeg u vooraf aan uw uitverkorenen wat er op hun verlanglijst stond om zo het risico op onbruik te beperken? Of gaf u hen wat u zelf mooi en/of gepast vond?

Redelijk wat giften belanden in de kast of erger nog: in de vuilbak. Nochtans worden mensen sowieso blij als je ze geeft wat ze altijd al wilden hebben.

Verkoos u toch liever om deel uit te maken van de gezellige drukte in de winkelstraten met muziek in de oren die uw koopgedrag aanwakkerde of bestelde u online en liet u gemakshalve uw aankoop aan huis leveren? Stond u misschien even stil bij de herkomst van uw gift?

Dacht u er aan dat het gros van wat u al dan niet liet leveren via het zeer vervuilend vrachtverkeer gebeurt? Dat daarbovenop bestellingen die op die manier geplaatst worden, dikwijls om een onduidelijke reden door het bedrijf in kwestie ook nog eens opgedeeld worden in verschillende ritten? Zo wordt er soms maar iets onooglijk klein samen met een heleboel nodeloze verpakking/afval aan de deur afgeleverd. En dat terwijl onze wegen toch al oververzadigd zijn en onze

WOEDE

longen zich al te dikwijls vullen met een veel te hoge dosis fijn stof. Het enige voordeel dat ik kan zien is dat de banden tussen buurtbewoners er alleen maar op verbeteren als de pakjes van de werkende mens bij de bereidwillige thuiszitters worden achtergelaten.

Moet een cadeau altijd nieuw zijn?

Tweedehands kopen is toch zeker ook wel een optie. Alleen moet je op tijd beginnen zoeken want dat wat je wil zal je zelden al de volgende dag in huis hebben. Goed nieuws is dat er een hele resem websites bestaan waarop allerlei spullen te koop worden aangeboden. Wat bij de ene klaar ligt om weg te werken staat bij de ander misschien wel bovenaan de lijst als hebbeding. Heel ecologisch ook bovendien.

In geen moeite kan je een geschenk inpakken op een duurzame en originele manier. Krantenpapier leent zich daarvoor uitstekend of een doosje dat je om die reden had bewaard, een linnen tas, ook cadeaupapier en linten kan je hergebruiken.

Moet een cadeau per se fysiek zijn?

Een ervaring geven lijkt me ook sympathiek. Samen tijd doorbrengen is onbetaalbaar! De milieu-impact wordt zo tevens tot een minimum herleid. Wie kan er tegen zijn om samen naar theater te gaan, een museumbezoek te organiseren, een wandeling te maken, naar de opera te gaan, een picknick of een driegangendiner achter

de kiezen te steken, een fietstocht te maken, ... leuke ideeën zat toch?

Kortom: de nadruk ligt hier op 'samen'!

Gebruik je talenten!

Kan je koken, breien, bakken? Alles kan en mag! De ontvanger zal het misschien wel meer waarderen dan nog maar een 'ding' bovenop de stapel spullen er bij.

Ook lokaal kopen is belangrijk en niet alleen omdat het duurzaam is. Als je iets doneert van bij een bevlogen/duurzame ondernemer uit de buurt, heeft dat als bijkomend grote voordeel dat je, indien er een probleem zou zijn, snel terug kan. Je steunt bovendien de lokale economie en de werkgelegenheid binnen je woonplaats en dat is toch ook niet onbelangrijk. Als het een beetje meezit kan je er zelfs te voet naar toe of met de fiets.

Als je bestelling dan toch online moet gebeuren, neem dan de tijd om eerst rustig uit te zoeken wat je exact nodig hebt, zodat je zeker bent van je zaak en er niks moet worden teruggestuurd.

Grondstoffentekort

Ik vernoemde al dat we ons al wat we maar willen voorlopig nog wel kunnen aanschaffen. Toch wil ik eindigen met een pleidooi om minder te willen. De voor de hand liggende reden is het grondstoffentekort dat door klimaatsverandering steeds duidelijker in onze levens een plaats zal opeisen. Het idee dat we onvoorwaardelijk kunnen beschikken over al wat we tot nu toe in onze consumptiemaatschappij ter beschikking hadden, zullen we zoetjesaan moeten loslaten.

Ook wil ik u vragen om het begrip 'bezit' voor uzelf onder de loop te nemen.

Vergeet de Black Fridayshit, wis de mails vol reclame uit uw mailbox en als u in de loop van het gezegende jaar 2023 iemand een cadeau wil geven...

Van mij krijgt u alvast een zoen!

'IK HAAT LEZEN'

De afgelopen Voorleesweek had een prikkelende titel: Lezen met je oren. Voorgelezen worden is een groot plezier. Voor sommigen is het niet enkel een plezierige, maar ook de belangrijkste manier van lezen. Voor wie moeite heeft om te lezen, zijn luisterverhalen dé oplossing. Zoals de Daisyluisterboeken. We spraken erover met Saskia Boets van de Luisterpuntbibliotheek.

WIE HEEFT BAAT BIJ DAISYLUISTERBOEKEN?

Daisy-luisterboeken worden specifiek aangeboden voor kinderen of volwassenen met een leesbeperking: een visuele beperking, een fysieke beperking, afasie, dyslexie, dyspraxie, concentratiestoornissen, ASS, ADHD, een taalontwikkelingsstoornis.

WIE LEEST DE VERHALEN IN?

Alle boeken worden ingelezen door vrijwilligers die geslaagd zijn voor een stemproef en twee uur per week lezen. Vaak mensen die ook professioneel hun stem gebruiken: zoals leerkrachten, radiomensen... Verder lezen elk jaar zo'n veertig auteurs hun eigen boek in.

HOE WERKT HET?

Een simpele app op je telefoon om naar boeken te luisteren. Je kan de snelheid van de voorleesstem aanpassen: kinderen gaan vaak trager, volwassenen sneller. Voor kinderen met dyslexie is dit ideaal: je kan tegelijk het boek lezen en beluisteren op je eigen ritme. Je kan ook stukjes herbeluisteren of bewaren, bladeren...

WANNEER JE BIJVOORBEELD DYSLEXIE HEBT, IS LEZEN VAAK MOEILIK EN FRUSTREREND, ZEKER WANNEER HET VOOR DE ANDERE KINDEREN IN DE KLAS VANZELF LIJKT TE GAAN. 'IK HAAT LEZEN!', DENK JE DAN MISSCHIEN. MAAR DAT HOEFT NIET ZO TE ZIJN! DANKZIJ DE ANDERSLEZEN-APP EN DAISY-LUISTERBOEKEN KAN JE ÉCHT GENIETEN VAN BOEKEN EN VERHALEN.

WE SPRAKEN OOK MET SOFIE JANSSENS,

ZORGOÖRDINATOR IN DE BASISCHOOL SINT-JOOST-AAN-ZEE:

Deze Daisyboeken kunnen nuttig zijn op school. Voorlezen heeft z'n plaats op school en kinderen met dyslexie worden extra voorgelezen. Dat helpt bij technisch en begrijpend lezen en vooral bij leesplezier. Dankzij de Daisyboeken kan je thuis luisteren naar de tekst voor de volgende schooldag. De

kinderen lezen ook in groepjes of duo, met elkaar of met de leerkracht. Schoolboeken zijn ook beschikbaar als luisterboek, als ADIBoek.

Wil je de Daisyboeken testen? Kom naar de bib en we schrijven je in voor de Luisterpuntbibliotheek als er sprake is van een leesstoornis. Je kan ook boeken inlezen als vrijwilliger.

Op zaterdag, 11.00 uur, vertellen we verhalen. Elke eerste zaterdag van de maand in het Nederlands en in het Frans.

www.sint-joost-ten-node.bibliotheek.be

 facebook.com/bibJoske

 Instagram.com/bibjoske

bibliotheek@sjtn.brussels

02 201 00 97

je wel alles weten over ridders. Er zijn vooral boeken vanaf 6 jaar, maar voor kleuters is er ook al een mooi aanbod. De meertalige voorleesboeken van Nik-Nak kan je ook aanvragen, of de boeken van Studio Sesam. We hebben op dit moment 50 000 boeken in de collectie. Je kan ook suggereren om een verhaal te laten inlezen. Wij hebben ook een uitgebreide braillebibliotheek.

OP DE STOEP

TEKST + CARTOON: © RODRIGO BURGOS ZAUTZIK
WWW.RODRIGOZ.NET

15

In het begin van het jaar heb ik al mijn geld geïnvesteerd in cryptomunten, en een maand geleden ben ik alles kwijt geraakt!!

Maar allez jong, hoe kom je er toch bij om in zo'n soort fantasieën te geloven?
Is de kerstman al niet genoeg?

GEHOORD IN TEN NOEY

ARABISCHE GEZEGDEN

الطيبون مثل بائع الورد حتى إن لم تشتري منهم رائحتهم طيبة دائماً.

De juiste personen zijn als een bloemenverkoper, ook al koop je niets van hem, toch ruikt het altijd lekker.
Fatima Attar

الشخص الذي لا يخاطر أبداً لا يفعل شيئاً غيبياً ، لكن ... حياته كلها واحدة.

Wie nooit risico's neemt begaat ook nooit een stommeit... behalve het leven dat men leidt.
Karima Tahiri

JANUARI

Maandag 2 januari >
vrijdag 6 januari

Kinderspeelweek Kerstvakantie - workshops "Illustreren" en "Kamishibai"

Maandag 2 januari >
zondag 8 januari

Study Spaces - studieruimte beschikbaar in Ten Noey

Vrijdag 13 januari

Nieuwjaarsfeest Ten Noey - in de cantine!

FEBRUARI

Maandag 20 februari >
vrijdag 24 februari

Kinderspeelweek Krokusvakantie - ateliers "Carnaval" en "Kinderyoga & aerobics"

16

DE
SCHAKEL
2023
JANUARI
FEBRUARI

VASTE ACTIVITEITEN IN TEN NOEY

MA

Nederlandse les
Petit Mixed Media
Huiswerkondersteuning

DI

Nederlandse les
Naaiatelier voor kinderen

WO

Kinderateliers in Cantine Josée

DO

Nederlandse les

MEER INFO!

BEZORG ONS JE MAILADRES VIA [TENNOEY@VCC.BE](mailto:tennoey@vcc.be) EN ONTVANG INFORMATIE OVER ONZE ACTIVITEITEN VIA MAIL OF VIND TEN NOEY LEUK OP FACEBOOK!

COLOFON

ONTHAALBALIE

Aan het onthaal van Ten Noey kan je terecht voor allerlei informatie over cursussen, cultuur, wonen en werken in Brussel. Openingsuren: Maandag tot donderdag van 9u tot 20u
Vrijdag van 9u tot 18u

ADRESSEN

FEMMA WERELDVROUWEN /

QUARTIER

Britsierslaan 5
1030 Schaarbeek

JEUGDCENTRUM AXIMAX

J.W. Wilsonstraat 19
1000 Brussel

Tel. 02 280 45 56

BIB JOSKE

Grensstraat 2
1210 Sint-Joost-ten-Node

JOOST-E-FIEN

Braemtstraat 47
1210 Sint-Joost-ten-Node

GEMEENSCHAPSCENTRUM

TEN NOEY VZW

Gemeentestraat 25,
1210 Sint Joost ten Node

0448.851.563

RPR Brussel

tennoey@vcc.be

www.tennoey.be

PRIVACY

Ten Noey respecteert je privacy. Je contactgegevens gebruiken we uitsluitend om je 'De Schakel' toe te zenden en je op de hoogte te houden van eigen activiteiten van Gemeenschapscentrum Ten Noey en aanverwante organisaties in de Vlaamse gemeenschap te Brussel. Je kan op elk moment een adreswijziging doorgeven of aangeven dat je onze informatie niet langer wilt ontvangen via tennoey@vcc.be of GC Ten Noey, Gemeentestraat 25, 1210 Sint-Joost-ten-Node. Voor meer informatie over je overige rechten conform de privacywetgeving, raadpleeg www.tennoey.be/uw-privacy

WERKTEN MEE

AAN DIT NUMMER

Kaatje Van Hemelrijck, Ziggy Vendemmia, Pol Vervaeke, Rodrigo Burgos Zautzik, Lieselotte Vervoort, Jos Laporte, Simon Vandersmissen, Ankelien Kindekens, Mohamad Munem.

ZETWERK

www.madebydesign.be

V.U. Patrick Moyersoan

(Gemeentestraat 25 – 1210 SJTN)

Gemeenschapscentrum Ten Noey vzw

0448.851.563 RPR Brussel

INZENDINGEN VOOR HET VOLGENDE

NUMMER WORDEN VERWACHT

UITERLIJK OP 5 FEBRUARI 2023.

INZENDINGEN DIE ONS NA DEZE

DATUM BEREIKEN, KUNNEN WIJ

NIET MEER PUBLICEREN. DANK

VOOR JE BECRIP.